

njr
hoofdzaken

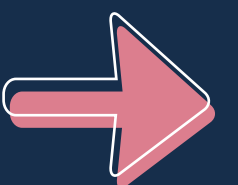

kenniscentrum
kinder-en
jeugdpsychiatrie

De Vraagbaak over: **wisselingen in de zorg**

Hoe ervaren jongeren met psychische klachten de wisselingen van behandelaren en organisaties?
24 Jongeren en jongvolwassenen van gemiddeld 24 jaar delen hun ervaringen en adviezen.

- Gemiddeld waren zij **8 jaar in behandeling** waarin ze gemiddeld **4 keer** wisselden van organisatie en **13 keer** van behandelaar.
- De meerderheid van de jongeren vond dit **te veel of veel te veel**.
- Gemiddeld stonden ze achter **54%** van hun wisselingen.

Redenen

De vaakst genoemde **reden van de jongeren** om te wisselen is dat ze **geen klik** hadden met de behandelaar (12x), zich **niet begrepen of gehoord voelden** (12x), er **geen vertrouwen** in hadden (9x), of de **behandeling niet passend** vonden (9x).

De vaakst genoemde **reden van de behandelaar of organisatie** om te wisselen is een **doorverwijzing** (19x), een **andere baan** voor de behandelaar (18x), **niet de juiste kennis** in huis (13x), **onvoldoende effect** van de behandeling (13x), of een behandelaar die **tijdelijk in dienst** was (12x).

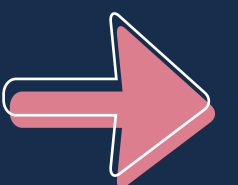

Gevoelens

De jongeren hadden over het algemeen **meer negatieve gevoelens** dan positieve gevoelens tijdens de wisselingen.

Het vaakst genoemd: **verdrietig** of **somber** (13x), **onbegrepen** of **ongehoord** (10x), **angstig** (9x), **eenzaam** (9x), **hopeloos** (9x), **gefrustreerd/boos** (7x) of **gestrest/gespannen** (7x).

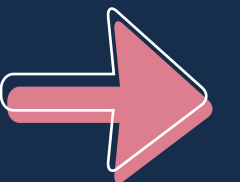
Het vaakst genoemde positieve gevoel is **opgelucht** (13x).

“Als het wisselen mijn eigen keuze was voelde ik me serieus genomen, begrepen en hoopvol. Als het niet mijn eigen keuze was voelde ik me eenzaam, verdrietig, hopeloos, ongezien, ongehoord, verlaten en onzeker.”

“Het wisselen van behandelaar voelde elke keer weer als een schok.”

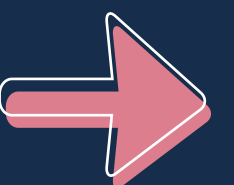
“Wanneer ik een fijne klik had voelde ik mij vaak verdrietig en afgewezen. In de andere situaties kon het eerder een soort opluchting zijn dat ik niet meer naar deze persoon moest.”

Klachten

14 van de 24 jongeren gaven aan dat hun **klachten** tijdens het wisselen veel of een beetje zijn **verslechterd**.

Ze benoemden het vaakste dat dit kwam doordat ze **vertrouwen verloren** (7x), zich niet meer **open durfden te stellen** (4x), zich **onbegrepen** voelden of het gevoel hadden dat de organisatie **niet meer wist wat te doen** (3x) of er een **passende behandeling** kwam (3x).

“Eigenlijk zijn mijn klachten vooral verslechterd omdat de behandeling stil kwam te staan. Daarnaast zorgden alle wisselingen met veel onvoorspelbaarheid voor een toename aan stress en daardoor aan klachten.”

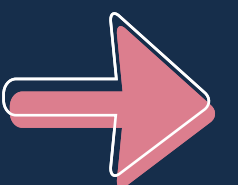
“Het constante, plotselinge wisselen beschadigde mijn vertrouwen en de band met de behandelaren, waardoor ik minder vaak om hulp vroeg en minder vertelde over hoe het echt met me ging.”

“Het gaf me het gevoel dat niemand wist wat ze met me aan moesten.”

Effecten op behandeltraject

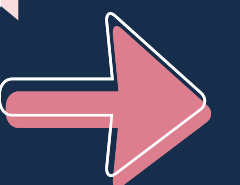
19 van de 24 jongeren moesten door het wisselen **opnieuw een vertrouwensband opbouwen** of **wennen**. Vaak moesten ze hun **verhaal opnieuw vertellen** (10x), was het een **zoektocht** naar **passende hulp en behandelaar** (9x) en zorgde de wisseling voor **tijdsverlies** (7x).

“Het heeft wel veel tijd gekost om weer vertrouwen op te bouwen en alles opnieuw te vertellen.”

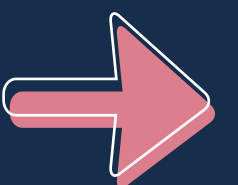
“Je krijgt moeite met hechten/open stellen wat ik daarvoor nooit had. Maar door die wisselingen heb ik uiteindelijk wel een geweldige behandelaar en plek gevonden die nu echt het beste aansluit van alle die ik heb gehad. Dat had ik zonder de wisselingen nooit gevonden.”

“Behandelaren gaven één à twee maanden van tevoren aan dat ze weggingen. Mijn eigen motivatie voor de behandeling nam op dat punt vaak af, waardoor de behandeling ook minder effectief werd.”

Effecten op dagelijks leven

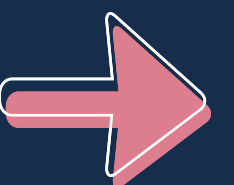
12 van de 24 jongeren benoemden dat het wisselen zorgde voor **minder vertrouwen** in de hulpverlening en/of hun omgeving. Daarnaast benoemden ze **gedemotiveerd raken** (7x), **school- of studieproblemen** (6x) en een negatief effect op **sociale contacten** (5x).

“Als ik degene die mij zouden moeten helpen al niet kan vertrouwen, wie dan wel? Ik raakte dus veel meer nog in mezelf gekeerd. Mijn hele motivatie om ergens voor te vechten was weg.”

“Het lukte minder goed om te studeren en mijn prestaties gingen achteruit.”

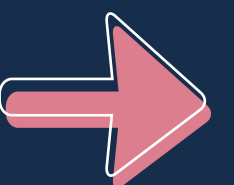
“Mijn vrienden hadden een bijbaan of spraken af, maar ik had telkens weer nieuwe afspraken met nieuwe mensen waar ik van moest bijkomen.”

Jongeren over de **communicatie** bij wisselingen:

“Ze betrokken mij erbij, hielden me op de hoogte, legden duidelijk de reden van de wisseling uit en gaven het ruim van tevoren aan.”

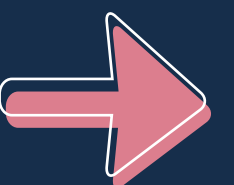
“Soms werd er helemaal niet gecommuniceerd: ze lieten me gaan zonder duidelijkheid over wanneer de organisatie/behandelaar het overnam; of het enige wat ik hoorde was het contract stopt over 2 weken.”

Jongeren over de **inspraak** bij wisselingen:

“Ik had aangegeven dat ik geen behandelaar wilde die in opleiding was, aangezien ze dan maximaal één jaar bleven. Hier werd rekening mee gehouden.”

“Ik had geen inspraak in wie mijn nieuwe behandelaar zou worden, waardoor ik regelmatig een nieuwe behandelaar kreeg waar ik geen klik mee had en wiens aanpak niet bij mij paste.”

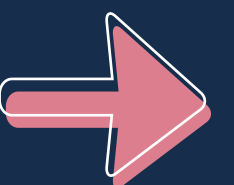

Jongeren over de **overdracht** bij wisselingen:

“Ik had een behandelaar die zich echt heel goed in het dossier had ingelezen en ook wist wat er niet goed was gelopen tussen mij en haar collega, wat we ook konden bespreken.”

“De overdracht was zo slecht, dat het vooral veel frustratie en spanning creëerde.”

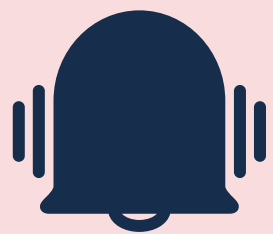
“Ik heb foute informatie gelezen of gehoord in overdrachten, waarvan ik niet weet hoe die daar terecht is gekomen. Dat is echt erg onprettig.”

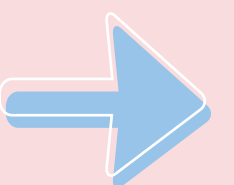

Stel **jij** hebt
het voor
het zeggen:

**Wat is je belangrijkste advies aan
professionals bij wisselingen?**

Lees verder voor
de adviezen van jongeren.

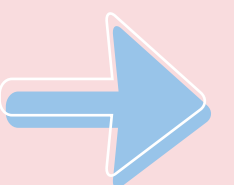
Advies: Geef **de wisseling** op tijd door en neem er **voldoende tijd** voor.

“Het werd tijdig gecommuniceerd en er was ook altijd ruimte voor mijn gevoelens over het wisselen. Behandelaren vonden het vaak zelf ook moeilijk en waren hier open over.”

“Het werd op tijd verteld, waardoor ik voldoende ruimte en tijd kon krijgen om samen te onderzoeken wat passend was.”

“Heb achteraf nog contact om te zien of het wisselen goed is gegaan en het bevalt.”

“Zorg voor een geleidelijke overgang om te kijken of de wisseling goed loopt, met veel evaluaties in het begin.”

Advies: Deel de **redenen**,
vervolgstappen en geef **updates**.

“Maak duidelijk wat er gebeuren gaat en wanneer, wat er van mij wordt verwacht en ik van hen kan verwachten.”

“De keren dat het in overleg was, werd ik in iedere stap meegenomen. Er werd uitgelegd waar ik heen verwezen werd, waarom en mocht daarin zelf ook meebeslissen.”

“Het was fijn als ik duidelijkheid had. Ook was het fijn dat ik alle vragen mocht stellen die ik had, ook als ik dezelfde vraag al eerder had gesteld.”

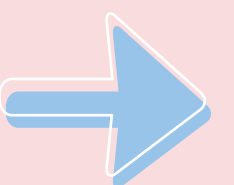

Advies: **Betrek de jongeren** en geef ze **inspraak**.

“Er werd gevraagd wat ik belangrijk vond. Daar werd naar geluisterd en er werd gezamenlijk gekeken naar wat belangrijk was bij de wisseling en hoe lang ik daar de tijd voor nodig had.”

“Toen ik aangaf dat ik wilde wisselen, mocht ik zelf aangeven of ik tot de nieuwe behandelaar/organisatie beschikbaar was bij mijn oude wilde blijven.”

“Ik had graag kunnen zeggen wat ik belangrijk vond of wat wel/niet bij mij paste qua behandeling en behandelaar.”

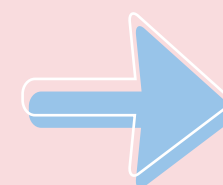
Advies: Zorg sámen voor een **goede overdracht** en **betrek de jongere** daarbij.

“Stem met de jongere af wat je gaat overdragen en wat daarin belangrijk is.”

“Ze wisten veel maar lieten alsnog mij een deel vertellen. Zo hoefde ik niet mijn hele levensverhaal opnieuw te vertellen, maar wel hoe ik me erbij/erover voelde.”

“Dat er een overdrachtsgesprek was waar ruim de tijd voor werd genomen, waarin de belangrijkste punten behandeld werden en waarbij we alle drie aanwezig waren.”

“De behandelaren hadden samen overlegd en ook samen een manier van behandelen opgesteld, waardoor het niet een gigantisch verschil was om te wisselen.”

De Vraagbaak is een panel van **NJR Hoofdzaken** en het **Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie**.

Benieuwd naar de uitgebreide **resultaten** van deze peiling, **meer informatie** over De Vraagbaak of wil jij zelf je **ervaringen** met ons **delen**? **Check dan njr.nl/vraagbaak**.

Resultaten van volgende Vraagbaak-peilingen rechtstreeks in je mailbox? Meld je aan voor de mailinglist via **hoofdzaken@njr.nl**.